

PRZYWODZIĆ SIĘ (29) *vb impf*

się (22), sie (7).

o jasne.

inf przywodzić się (3). ◇ *praes 3 sg* przywodzi się (10). ◇ *3 pl* przywodzą się (1). ◇ *praet 3 sg* m przywodził się (1). *n* przywodziło się (4) [może *impers praet od PRZYWODZIĆ*]. ◇ *3 pl m pers* przywodziли się (2). *subst* przywodziły się (4) [może *impers praet od PRZYWODZIĆ*]. ◇ *imp 2 sg* przyw(o)dź się (1). ◇ *1 pl* przyw(o)dźmy się (1). ◇ *con 3 pl m pers* by się przywodziли (1). ◇ *part praes act* przywodząc się (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

I. W funkcji zwrotnej i może rezultatywnej (12) :

1. Doprowadzać się do czegoś; conicere Modrz [w tym: do czego (7)] (8) :

a. O świadomym działaniu: osiągać coś, przystępować do czegoś (3) :

przywodzić się z czego (2): dziwnie fię człowiek z niey [nauki około gwiazd] do znaiomości Bogá y nieogárnioney mocy y mądrości iego przywodzi. *SkarKaz* 518a, 242a.

przywodzić się czym (1): Do cze⁸⁰ [do posłuszeństwa namiestnikowi Piotrowemu w Rzymie] czymfię nawięcey przywodzić/ y iáko tę S. iedność wykonać/ maćie/ [...] przełożyć wam chcę. *SkarJedn* 333.

b. Doznawać czegoś (5) :

przywodzić się czym (3): Zle czynił y wielce grzeżył Páweł S. [...] ifz fię oná ochotną śmiercią męczennikow/ y modlitwą ich zá fobą/ do obáczenia prawdy nie przywodził. *SkarŻyw* 80; Lepiej mu [małemu dziedzicowi] vkázowác nędze y przygody ludzkie: áby fię ich lękał/ [...] niżli mu vkázowác fzcześnie ludzkie/ ktorým fię wnet do pychy y zapomnienia fáme⁸⁰ siebie y do głupstwa przywodzi *SkarKaz* 421a. *Cf* »do smutku się przywodzić«.

Zwroty: »w bład się przywodzić« (1): Iefli kto rozumie fię czem być/ gdy nieieft niczym/ lam fię zwodzi/ y wbląd fię przywodzi [in errorem conicit]. *ModrzBaz* 56.

»do gniewu się przywodzić« (1): y gdy fię do gniewu człek święty przywodzi/ ten lam który wtjm kościele miefzka/ rozgniewánj ieft. *SkarŻyw* 498.

»[czym] do smutku się przywodzić« (1): Niniwczycy y bydłu y dziećiom pościć trzy dni kazáli/ áby fię wzrafskiem [!] y płaczem y wyciem niemych beftyi/ do żáłości y fmutku przywodziли. *SkarKaz* 120b.

»do żáłości się przywodzić« (1): *SkarKaz* 120b *cf* »do smutku się przywodzić«.

2. Zbliżać się; przen [do kogo, do czego] (2) : ftarayże fie [...] ábyś fie wždy przypodobnił kniemu [Panu]. A przywodzi fie wždy iáko możefz do te⁸⁰ miłofierdzia ie⁸⁰. *RejPos* 171.

a) Dochodzić do poznania (1) : ludzie poczęli Bogá znác od widomego człowieczeństwa: á po nim do niewidomego boftwá przywodziли fię. *SkarKaz* 487b.

3. Zwroty o różnych znaczeniach (2) :

»przywodzić się w nakłady« = *narażać się na wydatki (1):* Chcefz fye nieprzywodzić w nakłady/ nie wydzierayże nikomu/ płác coś komu winien/ nieprágni cudzego. *GroicPorz* dd3v.

»na pamięć się przywodzić« = *przypominać się (1):* gdzie [w modlitwach] napożytecznieyfza światu/ wćielenia Syná Bożego nowiná/ częfto fię ná pámięć przywodzi *LatHar* 512.

II. W funkcji wzajemnej (5) :

1. Przyprowadzać się wzajemnie (2) :

przywodzić się przed kogo (1): y frodze o to Koryntczyki fuka [św. Paweł] że fie przed niewierne przełożone przywodzili/ á nierádfzey krzywdy ćierpieli. *CzechRozm* 247.

Zwrot: »przywodzić się [= *pozywać się*] do sądu« (1): vftáwiamy náfzą władzą: áby którzykolwiek brácia ábo przyiaciele kréwni ábo teź dáfzy oboiéy płci będąc rozdźieleni/ y wtym rozdźieleniu byli przez trzy látá y trzy Mieśiáce w milczeniu/ nieprzywodząc fie do fądu [*ad Iudicium non provocantes JanStat* 562] tedy od vpominánia fie y fobie przywáfzczánia części dziedzicznéy brátá fwego/ [...] fłufznie będą oddáleni y odstérknieni. *SarnStat* 594.

2. Doprowadzać się wzajemnie do jakiegoś stanu [do czego] (3) : Tákże dobra zgodá y pokoy miedzy pófpolitym ludem: ále lepśza miedzy pány/ ktorzy ludźmi rządzą/ ábo o nich rádzą: [...] Do tey fzerokiey y przeltronney miłóści przywodzić fie maćie/ przezacni Pánowie *SkarKazSej* 664b, 674a, 699a.

III. W funkcji strony biernej (12) :

1. Być przytaczanym (o tekście) (10) : iáko dwoiáka ieft niewola/ ták teź dwoiákie wybáwienie. Abowiem iedno ieft ćielefne/ o ktorým fie iuź piłmá dofyć przywodziło/ [...] Drugie ieft duchowne *CzechRozm* 118v; Co iż nie ináčzey miáło być/ [...] iáko fie krotko z iednego Dyonizego przypomniało: á to wedle piłmá ś. ktore^{so} fie teź niektore świádecstwa przywodziły *CzechEp* 422; *NiemObr* 132; Dotąd fłowá Bofkie. Piłmá/ świádecstwá/ y przykáfadow przywodziło fie dotąd dofyć: rzecz famá/ podobieńftwá/ á ledwa nie początki pokázuie. *PowodPr* 58.

przywodzić się do czego (1): A ták po dáfugim gadániau/ rozmowách/ y fpráwowániau/ y ogládniau wiela świádecstw Oycow S. Kośćielnych/ ktore fie do tych rzeczy o ktorých rozmowá była przywodziły: zdáło fie nam być potrzebno/ [...] ábychmy im [...] krotki wyrok dáli o prawdzie práwowieerney wiáry *SkarJedn* 314.

przywodzić się z kogo [= z *czyich pism*] *gdzie* (1): Aleby *X(ięże) K(anoniku)* naprzod trzebá ná to záfwdy pámiętáć/ co fie z początku tey kápituły z Ezáiáfzáf przywodziło iż Bog ktory fam ieft iedyny/ [...] to fobie fam przywáfzczá/ iż on teź fam [...] niebo i ziemię ftworzył. *CzechEp* 277.

przywodzić się gdzie (3): Tákże naydziefz obietnicę Dawidowi vczynioną. [...] Ktora fie teź potym w Páfálmie 132. v11. 12. przywodzi *CzechRozm* 126; *CzechEp* 137. *Cf przywodzić się z kogo gdzie*.

Ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia w zdaniu nadrzędnym (1): *CzechEp* 277 *cf przywodzić się z kogo gdzie*.

Ze zdaniem celowym (1): To Klimakus mowi. Co fie ná to przywodzi: ábyfmy o brzydkości grzechu tego ktory fobie lekce drudzy wáfzáf/ wiécey rozumieli *SkarŻyw* 442.

Fraza: »jako się przywodziło« (1): Ktory ślub [*złożony Panu Bogu*] [...] był ták wáfzny/ iż go Bog przekáfádał nád wáfne rozkáfanie fwoie: iáko fie to przedtym przywodziło. *PowodPr* 49.

2. Być doprowadzanym do jakiegoś stanu (2) :

przywodzić się do czego (1): Przechodzenia po kośćiele/ rozmow świeckich/ y dáfugich y nie przykáfadnych ftrzeźmy fie. Bo fie tym dom Páfńki lży y do nieczći przywodzi. *SkarKaz* 456a.

Zwrot: »[czym] we złe mniemanie [u kogo] się przywodzić« (1): Co się wŹytko naprzod łámym łłowem Bożym [...] potym teŹ y łtórych wielu Kátholikow piłmy: áby tá chytrość łzátáńłka/ którą się piłmo ł. we złe v ludŹi mniemánie przywodzi/ tym dołtáteczniey mogłá być poznána y odrzucona *CzechEp* 109.

Formacje współrdzenne cf 2. WIEŚĆ.

MN